

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összegok, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. Rendtelenségek. — Rossz üzletmenet. — Vegyesek. — Hirdetések.

Rendtelenségek.

Az elárúsítók hálózata, a mely a kész dohánygyártmányokat a kereskedésbe hozni, illetve azokat a fogyasztóknak elárúsítani hivatva van, a fő- és nagydohánytőzsérek, valamint a különlegességi üzleteket beleértve 43,000 számba tehető. Meg kell engedni, hogy ezen jelentékeny számú elárúsítóknak joguk van, bizonyos elárúsítási programmal s szabályt megkövetelni, hogy tulajdonképpen mi történnék e téren s mi nem. Nem először történik, hogy azt a tényt konstatáljuk, hogy a jelenleg fennálló rendszabályok részint elavultak, részint újak által pótolhattak, részint időközben oly újítások behozattak, a melyek által úgy az elavult, mint az újabb szabályok megváltoztatását szükségessé teszik. S a hányszor ezt említettük, annyiszor rámutattunk, hogy most már elodázhatlan szükség forog fenn ezen rendszabályokat megvizsgálni, az idő követelményeihez képest módosítani és mindazt hatályon kívül helyezni, a mi e tekintetben a régmúlt időből fenmaradt.

S még sem történt azóta semmi! A maguknak ellentmondó szabályok tovább is fennállanak, a melyeknek különösen a pü.-őri közegek részéről a vidéken tapasztalható értelmezése azt eredményezi, hogy ugy a dohánynagy- mint kisárusoknak élete keservessé válik.

S azon nincs mit csodálkozni. A pü.-őri biztos felüti a kilenczvenes években nyomtatott, de tényleg a hetvenes évekből származó rendeletek tárá, s abból meríti az ő rendelkezéseit, a nélkül, hogy tudná, miszerint ezek azóta későbbi pü. igazgatósági és miniszteri rendeletek által meg lettek változtatva.

Midőn vagy négy év előtt a vendéglők és kávéosztól az a jog elvonatott, mely szerint szivarkészleteiket a dohánynagytőzséreknél a nagybani elárúsítási áron vehessék, s ezen rendelet értelmében köteleztettek készleteiket a kicsinybani elárúsítási áron beszerezni, bizonyosan az összes pü.-igazgatóságokkal lett ezen rendelet közölve és ezek a rendelet tudomásul is vették, de hány pü.-őri biztos és szemlész lett azóta kinevezve? S ki ad ezen embereknek felvilágosítást, hogy ezen rendelet a rendeletek tárából mint elavultak töröltettek s mitsem érnek, a mennyiben egy későbbi pü.-miniszteri rendelet ellenkezőleg határozott, mint a mi ott olvasható? De ez csak gyerekjáték azon kibocsátott rendeletekkel szemben, a melyek már feledékenységre mentek, s a melyekre már egy ember sem emlékezik.

Igy például, a mi tudomásunk szerint, a mk. pü.-miniszterium által oly rendelet

lett kibocsátva, mely szerint nedvessé vált, vagy a szállítás közben törött szivarok, a mk. központi dohányraktár által kifogás nélkül becserelessenek és pedig brevi manu, minden előleges vizsgálat nélkül.

Mi alig hisszük, hogy Magyarországon egy dohányárusnak van erről a rendeletről tudomása, a mit arról következtetünk, mert folyton érkeznek hozzánk panaszok, a melyek az ellenkezőről tanuskodnak.

És még egy sor rendelet létezik, de csak papíron, a melyekről egészen megfeledkeztek, és létezik sok, a melyeknek teljesítése nem is követeltetik, mert sok egyéb és egészen megváltozott.

Hogy mennyire képes ily rendelet a dohányárusokat megkárosítani és hivatásukat megnehezíteni, csak mi tudjuk mérlegelni, a kik sokszor abba a helyzetbe jutunk eseteket regisztrálni, a melyekben úgy az árusok, mint az ellenőrzésre hivatott közegek jogosan eljárnak. És ha ezen ténykedésük jogosnak látszik is, mégis optikai csalódás, midőn az árusok viszonyairól illetve a rendeletek értelmezéséről van a szó, a mi még rosszabb dolog.

Az ezekre menő árusok érdekeinek megszorítása magának az elárúsításnak megkárosítása nélkül sohasem történik. Hogy vajjon szükséges-e ily slendrianismus által annyi kellemetlenséget okozni, s vajjon célszerű-e száz és ezer oly hivatalos ténykedést elővenni, a mely minden jogos alapot nélkülöz, ezt merjük tagadába venni. Mi épen ellenkezőleg azt hisszük, hogy e téren világos és érthető döntvényeknek kell lenni, a melyekből senki fia mást ki nem olvashat, mint azt, a mit szigorúan tenni szabad és nem szabad.

Csak ily módon válik lehetségessé, hogy úgy a pü.-hatóságok, mint azok közegei abba a helyzetbe jutnak, szigorú felügyeletet gyakorolni, s másrésről a dohányárusok a sok vexátó s tulkapásuktól megkímélve legyenek.

És ha ezen értelemben, a mint azt kívánjuk és annak alkalmazásába vételt ajánljuk, oly, az új viszonyoknak megfelelő rendeletek tára adatlék ki, a mely mellett, mint említettük, az összes újabb keletű rendeletek figyelembe vételének, állana elő az a szükség, hogy ezen rendeletek tára 3—4 évi időközben revízió alá vétessék s abból a mi célszerűen: kitöröltessék s a mi célszerű: életbeléptessék.

Természetesen ennek pontos eszközléséhez szükséges, hogy a dohányelárúsítás terén mutatkozó események a legapróbb részletekig fontolóra vétessenek; magában véve a dohánygyedárúság sem egyéb, mint egy óriási ipar, — őszekötte egy óriás kereskedelemmel. És a mint a gyáros

és kereskedő kötelezve van az áruk csökkenését figyelemmel kísérni és arra nagy súlyt fektetni, az elárúsítás nemét ismerni, újítani s megjavítani, a hol csak ennek szükségessége mutatkozik: ép úgy nem kevésbé szükségesnek mutatkozik a dohánygyedárúság vezetői, minden eshetőséget, a mely itt felmerül, éber figyelemmel kísérni, a minek következménye volna, hogy az általunk javaslatba hozott elárúsítási szabályok revíziója magától szükségesnek mutatkoznék.

Az ily rendeletek táranak kiadása, nézetünk szerint, sok visszásságnak venné elejét. De ettől egészen eltekintve, hogy a mk. pü.-miniszterium is ezen állápontra helyezkedni kíván, annak nagy része a rendszeres, gyors és célszerű ügykezeléstől, — a mely ma nélkülözhetetlen, — függ, hogy ha azt akarjuk, miszerint egy árucikk folyton kelendőségnek örvendjen.

Rossz üzletmenet.

Égészen logikus következménye volna, hogy ha a dohánygyártmányok általános fogyasztása, szemben a jelenleg uralkodó rossz üzletviszonyokkal, emelkednék, a helyett, hogy csökkenne. Mert oly időben, a melyben a műhelyekben a munka szünetel, a melyben az üzletek alkalmazottjai folyton siestát tartanak, amennyiben vevők nem igen mutatkoznak, egy ilyen időben természetesen látszik, hogy több lesz dohányozva s tényleg úgy is van. — És mindamélt az összes dohány nagy- és kisárusok részéről a rossz üzletmenet miatt panasz hallható s ha az állampénztárak bevétele nem is kevesebb, mint a múlt évben volt, mégis az elárúsítók kimutatásai oly tiszta képet mutatnak, hogy azokhoz kétség nem fér, miként az üzletmenet rossz.

Sajnos, hogy nem vagyunk abban a helyzetben ezen rejtvényt megfejteni és így kénytelenek vagyunk egy tárgyval felületesen foglalkozni, hogy a hátrányok eredetére tapintunk és azt mégis megpróbáljuk.

Itt csak két eset lehetséges, vagy oly hatalmas fejlődik a dohányárusok hálózata, hogy minden egyes kereset hanyatlást észlelni képes és ezáltal a fogyasztás egyeseknél csökken holott általánosságban emelkedik, vagy legalább is visszafelé nem megy; avagy a különlegességek fogyasztása emelkedik, különösen a szivarkáké az országban, oly módon, hogy az általános elárúsítás ezáltal szenved. — Egy harmadik is lehetséges volna és pedig az amennyiben mindkét itt említett tényező hozzájárul a dohányárusok üzleti menetének rosszabbra való fordulásához.

A magy. kir. dohányjövődéki igazgatóság, illetve a dohánygyedárúságra ezen tünetek amennyiben azok valók, kevés jelentőséggel bírnak. Az első pillanatra, úgy látszik, hogy az

általános fogyasztás érintetlenül maradt, miáltal természetesen elesik ennek rossz következményeket tulajdonítani.

Azonban az ügyállás másképen áll. A dohány-elárúsítók hálózatának nagyobbitása okozza azt, hogy a dohánytermék annyiban kárt szenved, amennyiben annak terjeszkedése túlságosan nagy és azon dohányárudak száma mindig kevesebb lesz, amennyiben a valóságban üzletüket reálisan kezelik. Igaz, hogy nagyon jól tudjuk, hogy nem épen szükséges, miszerint az árusok óriási szívkészlettel rendelkezzenek, azonban az óriási és majdnem semmi között van mégis különbség és épen ez az utóbbi eset papíron a gyakoribb. Daczára a legjobb akarathoz, daczára a legnagyobb szigorhoz, a melylyel az engedélyek kiadásánál eljárunk, majdnem mindenkinek sikerül azt elérni, a kinek csak némileg befolyásos protektora van. A helyett, hogy a dohánytözsdek száma apadna, szaporodik számuk, különösen a vidéken. Hogy lehet emédfogva az üzletpanzáról, az áruk készletéről s jóhiszemű üzletről beszélni?

Ami a különlegességi szivarnemeket illeti, erről már többször nyilvánítottuk véleményünket. — Mi nem látunk abban az államkincstárra semmi hasznát, hogy ha a különlegességi szivarnemek emelkednek, hanem ellenkezőleg a dohányárusokra csak kárt. Hozzájárul még, hogy közönyösen nézik, miként lesznek az összes kávéházakban s kocsimákban a különlegességi szivarnemek árusítva, miálta, azok terjedése megmérhetlen. Hogy a különlegességi szivarnemek fogyasztása ne növekedjék, azoknak elárúsítására szánt üzletek csak nagyon kevés mérvben lesznek felállítva; másfelől azonban egészen nyugodtan nézik, hogy azok oly szélesen terjeszkednek, amint az tényleg történik, s minden kétséget kizár, mintha azoknak terjeszkedése kívántatnék.

Talán eltaláljuk az igazat, hogy ha elfogadjuk, miszerint ezen két megnevezett mizéria a rossz üzletmenetet előidézi. Hogy vajjon ez így jól van-e vagy célszerű-e? Vajjon nem tennék-e jobban, hogy ha az általános elárúsításra egész figyelmünket fordítanók s mindent elkövetnénk, ami annak hasznára válnék? Ki jönne e tekintetben zavarba, ezen kérdésekre megfelelni. Mi azon voltunk s vagyunk, hogy az elárúsítót keresetképesse kell tenni s hogy azzá legyen és hogy annak a cikknek, a melyről itt szó van, egész tevékenységét szentelje. Oly dohányárusok, akik harisnyát, vagy legtöbbször prózai dolgok elárúsításával foglalkoznak, soha a dohánygyedárúság hasznára nem válnak és ezt tessék szem előtt tartani s ebben fekszik az okos üzletvezetésnek jobbra vagy balra fordulása, amely előbbinek vezetésére a magy. kir. pénzügyminisztérium van hivatva.

Vegyesek.

A Magyar dohánykereskedelmi részvénytársaság 1899. évi márczius hó 1-ső napján d. u. 31. órákor saját helyiségeiben (Budapest, V. kerület, Bálvány-utca 10.) rendes évi közgyűlést tartja. Napirend: 1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt évi működésről. 2. Felügyelőbizottság jelentése. 3. A múlt évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg jóváhagyása s a nyereség felosztása iránti határozathozatal. 4. Az igazgatóság- és felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény iránti határozathozatal. 5. A felügyelőbizottság megválasztása. 6. Egy igazgatósági tag választása. 7. Az alaptőke felemelése iránt hozandó határozat.

Hamisított dohányok és kivonatok. Majdnem hihetetlennek látszik, hogy az élelmi s élvezeti cikkek hamisítása már oly nagyon elterjedt, hogy most már semmiféle cikket teljesen valódnak mondani nem lehet. Ma már minden hamisítva lesz, a mi a vegytan segít-

ségével nem is csoda, de már a dohánynövény, a mely ha akarjuk óriási mennyiségben nő és sikerül, mégis a hamisítástól megkímélhetnék. Persze nálunk, a hol e fölött a dohánygyedárúság örökös, ez nem olyan könnyen megy és e tekintetben a dohánygyedárúság minden országának csak áldást hoz, a mennyiben kizártnak látszik, hogy a dohánygyedárúság hamisításhoz folyamodjék. Azonban tudvalevőleg akadnak mindig gourmánok s pedig olyanok, a kik előszeretettel a csempészett dohányt megszerzik és ezek azok, a kik abban a veszedelemben forognak, hogy jó pénzükért dohány helyett semmi egyebet nem kapnak, mint — halljad és bámulj — kukoricaszálakat. Ezen szárított kukoricaszálakat, melyek tudvalevőleg legfiatalabb, legfinomabb szálakból állanak, ezek azok, hogyha öregebbek lesznek, a legfinomabban vágott török-dohányhoz hasonlítanak s azzal elcsérlehetők. Egy kis dohány kivonatot hozzáadva, előidézi azt az illatot, a mely természetesen az orra meg, addig persze, míg ezen dohány nem lesz meggyujtva. Hogyha ez megtörtént, akkor az ártatlan reázedett kapkod minden után, a mint szokás mondani, mint Bernát a mennykőhöz, mert az a rosszullét, amely ezután nyilatkozik, hajszálya hasonlít a tengeri betegségekhez.

Ezen hamis gyártmányok kereskedése Németországból származik, a hol újabb idő óta gyarak keletkeztek, a melyek kizárólag ezen hamis cikkek gyártásával foglalkoznak. Hogy ezen üzlet nagyon jövedelmező lehet, magától értetődik és a hamisítók bizonyosak is, hogy az így reázedett vevőktől mitsem kell tartaniok, mivel ily „dohány” vevői ezt feljeleníti, saját jól megfontolt érdekükben, nem merik.

A statisztikai értékmegállapító bizottság. A kereskedelemügyi miniszter Bálint Sándort, a kőbányai göztéglagyár r. t. igazgatóját, a magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottság VIII. szakértői osztályának elnökévé, Heller Gábot, a Heller M. és társa cég főnökét (Budapest), Strausz Mórt, a Hedrich és Strausz cég baltagját (Budapest), Entremont Alfrédet, az Entremont és társa cég tagját (Budapest), Perik Bélát, a Monaszterly és Kuzmik cég tagját (Budapest), Fischer Simont, a Fischer Simon társai cég tagját (Budapest), Hecht Adolfot, a Hecht Jónás fia cég tagját (Budapest), Beer Armit, a Beer S. Rosenberg cég tagját (Budapest), Kanitz Gézá, a Kanitz Ignác S. fia cég tagját (Budapest), Birnbaum Lászlót, a Birnbaum Jakab cég tagját (Budapest), Gopony Márton papírgyárost (Prázmár), Hoffmann Albertet, az Eggenberger könyvkereskedő cég főnökét (Budapest), Hüttner Jánost, a hermaneczi papírgyár társtulajdonosát (Hermanecz), Láng Lajost, a budapesti szivattyu- és gépgyár igazgatóját (Budapest), Cserhádi Jenőt, a Ganz és társa r. t. elektroteknikai osztálya igazgatóját (Budapest), Heinrich Ferenc vasnagyszerkedőt (Budapest), Polnai Sándort, a szab. osztrák-magyar államvasutársaság központi felügyelőjét (Budapest), Kűszler Henriket, a magyar élelmiszer r. t. igazgatóját (Budapest) pedig ugyanazon bizottság tagjává kinevezte.

Sogódszerkesztő: Holtai Nándor.

Cigaretta- és pipázók részére

felültenül
a legjobb és legerészségesebb a
„Mörathon“-nal
való dohányzás.
Csupán a gyermekek-féldjegyél valódí.
Egy kis csomag elegendő arra, hogy 5-6 csomag pipát, vagy 2-3 csomag cigaretta-dohányt jó ízű, kellemes illatú és az egészségre előnyös legyen. Egyedül készíti:
TH. MÖRATH,
Graz.
Mindenütt kapható.
Nagyon jövedelmező ismételdőknak.
10 kis csomag bérmentve, utánvétellel 1 frt 26 kr.
Főraktár a magyar sz. korona országai részére:
KÁLMAN és TSA ho-és kivitteli ügynökség
BUDAPEST,
VI., Gyár-utca 43. és Teréz-körút 50.

12.088

V. 1899.

Ajánlati hirdetés.

A nagyváradi m. kir. p. ü. igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Biharmegyébe bekelezett Beél nagyközségben iredesedés jött dohány nagyváradu kezelési betöltése végett írásbeli ajánlatok beadása után 1899. márczius hó 21-én d. e. 1/10 órákor a p. ü. igazgatóság-nál verseny-tárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát ugyancsak a versenyzők által az eladás után igénybe vehető ellátási jutalék fogja képezni és a dohány nagyváradu kezelése annak fog átadatni, ki a legcsekélyebb eladási díjt fogja követelni, mindazonáltal a kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mivel ajánlata el nem fogadtatott.

Az eddigi dohány nagyváradu a nagyváradu kezeléért 3-75% tözsdíjt élvezett.

A dohány nagyváraduának utolsó három évi nyers forgalmának átlaga 16.602 frtot tett ki és ahhoz anyagbeszerzés végett 44 kisárus van utalva, továbbá az árua kezeléssel a bélyeg-és váltó-úrlapok eladásának kötelezettsége 1 1/2% eladási jutalék mellett, valamint a havanna szivarok eladásának jogosultsága is egybe van kötve, mely utóbbi eladásra 1 1/2% vagy ennél kisebb tözsdíjnak igénybevétele mellett adatik meg az engedély.

Az összes gyártmány-készletek a nagyváradi dohányváradu raktárból, a bélyegkészletek pedig a tenkei kir. adóhivatalnál lesznek beszerzendők.

A dohány nagyváradu és evel egybekapcsolt kistözsde Beél nagyközségben élénk forgalmu helyen, száraz bolti és raktári helyiségben személyesen kezelendő és az üzletről azon öt rendbeli könyvek pontosan vezetendők, melyek a dohányeladási szabályok 19. §-ban részletezve vannak. A pályázók kötelesek bántapénz fejében 80 frtot készpénzben, vagy tözsdén jegyzett állampapírokkal 50 kros bélyeggel ellátott, saját-kezüleg aláírt lepecsételt ajánlatukhoz csatolni, vagy pedig ezen összegre valamelyik állami pénztárnál lefizetni, az arról szóló nyugtát az ajánlatához mellékelni és az ajánlatot ezen cím alatt: „Ajánlat a beéli dohány nagyváradu elnyeréséért legkésőbb 1899. márczius 21-én d. e. 9 óráig a p. ü. igazgatóság főnökségénél közvetlen vagy posta útján benyújtani.

Nagyváradon, 1899. évi február hó 13-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

MEGHÍVÓ.

A Salgó-Tarjáni köszénbánya részvénytársaság

folyó évi márczius hó 6-ik napján délelőti 10 órákor fogja budapesti központi irodájában (V., Erzsébet-tér 16.)

XXXI. rendes évi közgyűlést

megtartani, melyre a t. cz. részvényesek meghívja.

Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1898-ik évről. 2. Az 1898. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség megállapítása és határozathozatal ennek hova fordítása iránt. 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottságnak adandó felmentvény az 1898-ik évre vonatkozólag. 4. Indítvány az alaptőkének felemelése és 38,000 darab új részvény kibocsátása iránt. 5. Kilenc igazgatósági tag választása. 6. Alapszabálymódosítások. Budapestben, 1899. február hó 5-ik napján. Az igazgatóság. Megjegyelt. Felkérjük az ezen közgyűlésen résztvenni akaró t. cz. részvényeseket, hogy részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében legkésőbb beárulják folyó hó 25. napjáig vagy a társulat főt megjelölt központi pénztáránál, vagy pedig a „K. k. priv. allg. österr. Bodencredit-Anstalt“-nál Bécsben (I., Teinfalt-Strasse 6.) tegyék le. Minden 25 részvény egy szavazatra jogosít, de 10 szavazatnál többet saját nevében senki sem gyakorolhat. Az alapszabályok 52. §-a értelmében az évi mérleg és az évi jelentés 1899. évi február hó 25-ik napjától kezdve nyomtatásban t. cz. részvényeseknek társulatunk központi irodájában rendelkezésre állanak.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Unordnungen. — Schlechter Geschäftsgang. — Der Zigarren-Automat. — Vermischtes. — Annoncen.

Unordnungen.

Das Verschleissernetz, welches den Eienkonsum der fertigen Tabakprodukte in den Handel zu bringen, beziehungsweise an die Konsumenten zu verabreichen hat, beträgt einschliesslich der Haupt- und Grosstrafikanten, sowie der Spezialitätengeschäfte dermalen ca. 43,000 Verschleissberechtigte. Man wird zugeben, dass diese stattliche Anzahl Verschleisser ein gewisses Verschleissprogramm, sowie Vorschriften über alldas beanspruchen kann, was auf diesem Gebiete geschehen oder unterlassen werden soll. Es ist nicht das erste Mal, dass wir die Thatsache erwähnen, es wären die bestehenden Vorschriften theils veraltet, theils durch neue ersetzt worden, theils sind in Zeitenlaufe solche Neuerungen eingeführt worden, welche ebenso die alten, wie die neueren Vorschriften änderungsbedürftig machen. Und so oft wir dies erwähnten, haben wir auch darauf hingewiesen, dass es nunmehr ein dringendes Bedürfniss geworden ist, diese Vorschriften zu revidiren, den Zeitverhältnissen anzupassen und all das ausser Kraft zu setzen, was in dieser Beziehung aus früheren Epochen stammt.

Nichts ist seither darin geschehen. Die einander widersprechendsten Vorschriften bestehen weiter und die Auslegung, welche dieselben namentlich von Seite der Finanzwachorgane in der Provinz erfahren, bewirken es, dass den Grosstrafikanten, sowie den Kleinverschleissern das Leben mitunter recht sauer gemacht wird.

Und das braucht nicht Wunder zu nehmen. Der Finanzwach-Kommissär nimmt das anfangs der 90er Jahre gedruckte, in der That aber aus den siebziger Jahren stammende Verordnungsbuch her und schöpft daraus seine Instruktionen, ohne zu wissen, dass diese seither durch spätere Finanzdirektions-Erlässe und Ministerialverordnungen geändert wurden. Als vor ungefähr 4 Jahren den Wirthen und Cafétiers das Recht entzogen wurde, ihre Zigareneinkäufe bei den Grosstrafikanten zum Engros-Preise zu machen und dieselben gemäss dieser Verordnung verhalten wurden, die Einkäufe zum Detailpreise zu bewerkstelligen, da mochte wohl diese Verordnung sämmtlichen Finanzdirektionen zugegangen sein, welche dieselbe wohl auch zur Kenntniss genommen hatten; allein, wie viele Finanzkommissäre und Respizienten wurden seither ernannt? Und wer gibt diesen Leuten Aufschluss darüber, dass die Verordnung aus dem Verordnungsbuche bereits veraltet ist und dass sie gar nichts mehr gilt, nachdem ein späterer Erlass des Finanzministeriums das Gegentheil dessen verfügt hat, was dort zu lesen ist? Doch das ist nur eine Kinderspielerei gegen jene erlassenen Vorschriften, an die bereits vergessen wurde und an welche sich kein Mensch mehr zu erinnern scheint. So z. B. wurde unseres Wissens nach von Seiten des

kön. ung. Finanzministeriums eine Verordnung erlassen, wonach verschimmelte, nassgewordene oder während des Transportes zerbrochen gewordene Zigarren in den kön. ung. Zentralmagazinen anstandslos umgetauscht werden müssen und dies brevi manu, ohne vorherige Untersuchung. Wir glauben kaum, dass ein Tabakmagazin in Ungarn von dieser Verordnung Kenntniss besitzt, zumindest schliessen wir dies daraus, weil uns fortwährend Klagen zugehen, welche das Gegentheil beweisen. Und noch eine Menge solcher Vorschriften bestehen, das heisst blos auf dem Papiere, zumal man ganz und gar vergessen hat, wie es auch Vorschriften gibt, deren Erfüllung überhaupt gar nicht mehr verlangt werden kann, weil Manches und Vieles anders geworden.

Wie sehr eine solche Ordnung geeignet ist, sowohl die Verschleisser zu schädigen, wie auch ihnen die Ausübung ihres Berufes zu erschweren, das können wir ermassen, die wir sehr oft in die Lage kommen, Fälle zu sehen, wo sowohl die Verschleisser, wie auch die zur Aufsicht berufenen Organe im Rechte sind. Und ist es auch ein scheinbares Recht, eine optische Täuschung, welche stets vorliegt, wo es sich um Verschleissangelegenheiten, beziehungsweise um die Auslegung von deren Vorschriften handelt, so ist die Sache nur umso schlimmer. Ohne Gefährdung der Interessen Tausender von Verschleissern, ohne den Verschleiss selbst empfindlich zu schädigen, geht es dabei niemals ab. Ob es aber nothwendig ist, durch einen derartigen Schlandrian so viel Unheil heraufzubeschwören, ob es praktisch ist, Hunderte und Tausende von Amtshandlungen jährlich vornehmen zu lassen, denen jede rechtliche Basis abgeht, das möchten wir bezweifeln. Wir glauben im Gegentheil, dass es auf diesem Gebiete klar und deutlich verfasste Satzungen geben muss, in welchen kein Mensch etwas Anderes erblicken darf, als die strenge Handhabung alldessen, was geschehen soll oder unterlassen werden muss. Nur auf diese Art kann es ermöglicht werden, dass die Finanzbehörden und deren Organe auch in der Lage sein werden, strenge Aufsicht zu üben, wie andererseits die Verschleisser von zahlreichen Vexationen und Uebergriffen verschont bleiben werden.

Und wenn in dem Sinne, wie wir es wünschen und hier in Vorschlag bringen ein ganz neues, den Zeitverhältnissen angepasstes Verordnungsbuch geschaffen werden sollte, wobei, wie erwähnt, alle in jüngster Zeit herausgegebenen Erlässe berücksichtigt werden müssten, dann erst müsste ebenfalls von drei zu drei Jahren dieses Verordnungsheft einer Revision unterzogen werden, als daraus stets das Unpraktische entfernt und Neues, Praktisches verordnet werden müsste. Freilich gehört dazu ein minutiöses Beobachten aller Vorkommnisse auf dem Gebiete des

Verschleisserwesens, um dies zu bewerkstelligen; allein, das Tabakmonopol ist einmal nichts Anderes, als eine kolossale Industrie, verbunden mit einem Riesenhandel. Und so wie der Fabrikant und der Kaufmann verpflichtet sind, den Abgang ihrer Waaren genauest zu beobachten, sowie diese grosses Gewicht darauf legen, die Art des Verschleisses kennen zu lernen, zu reformiren und zu verbessern, wo es nur angeht, so erscheint es nicht minder wichtig, für die Leiter des Tabakmonopols, wenn sie mit scharfem Auge alle Vorkommnisse beobachten, welche sich hier und dort zeigen, woraus dann die von uns proponirte Revision der Verschleissvorschriften von Zeit zu Zeit sich selbst ergibt.

Mit der Herausgabe der hier erwähnten Vorschriften, wir brauchen dies nicht zu betonen, soll von unserem Standpunkte aus vielen Unzukömmlichkeiten Einhalt gethan werden. Aber ganz abgesehen hievon, dass diesen Standpunkt auch das kön. ung. Finanzministerium ganz gewiss einzunehmen wünscht, hängt davon ein gut Theil des regelrechten, flotten, praktischen Geschäftsbetriebes ab, der bekanntlich heutzutage unentbehrlich ist, soll ein Artikel stetig an Absatz gewinnen.

Schlechter Geschäftsgang.

Es bestünde ein logischer Zusammenhang darin, wenn der allgemeine Konsum der Tabakprodukte durch die jetzt herrschende schlechte Geschäftszeit steigen würde, anstatt zu fallen. Denn, in einer Zeit, wo die Arbeit in den Werkstätten ruht, wo das Personal in den Geschäftsläden fortwährend Siesta hält, zumal sich Käufer nicht blicken lassen, in einer solchen Zeit müsste naturgemäss mehr geraucht werden, und tatsächlich geschieht dies auch. Und trotzdem wird von Seiten sämmtlicher Gross- und Kleintrafikanten über schlechten Geschäftsgang geklagt, und wenn auch die Einnahmen der Staatskassen nicht geringer sind, als im Vorjahre, so bieten gleichwohl die Ausweise der Verschleisser ein zu klares Bild, als dass man daran zweifeln könnte, es habe mit dem schlechten Geschäftsgang seine Richtigkeit.

Leider sind wir nicht in der Lage, auf Grund positiver Daten des Räthsel Lösung zu finden, und so müssen wir uns nur oberflächlich mit einem Gegenstande vorläufig befassen, der zweifellos wichtig genug wäre, dass man den Grund des Uebels finde. Doch versuchen wir es immerhin. Es sind hier nur zwei Fälle möglich. Entweder breitet sich das Verschleissernetz so mächtig aus, dass jeder Einzelne eine Mindereinnahme zu verzeichnen hat und dadurch der Konsum bei den Einzelnen sich verringert, während er im Allgemeinen steigt, oder zumindest nicht zurückgeht; oder aber nimmt der Konsum der Spezialitätensorten, namentlich der Zigaretten, im Lande in der Weise zu, dass der allgemeine Verschleiss darunter leidet. Ein Drittes wäre allerdings noch möglich und zwar das, wonach die beiden hier genannten Umstände mit dazu beitragen, die Geschäftsverhältnisse der Trafikanten ungünstig zu gestalten.

Für die k. u. Tabakregie, beziehungsweise das Tabakmonopol, haben diese Erscheinungen, falls sie richtig sind, nur scheinbar geringes Interesse. Für den ersten Augenblick zeigt sich allerdings, dass der allgemeine Konsum intakt ist, wodurch natürlich die Nothwendigkeit entfällt, irgend welche schlimme Folgen darin zu erblicken. Indess steht die Sachlage anders. Die Vergrößerung des Verschleissnetzes bewirkt, dass das Produkt insofern Schaden leidet, weil dessen Ausbreitung eine viel zu grosse ist und jene Verschleissstellen immer geringer werden, die in Wirklichkeit ihren Geschäftsbetrieb rationell veranlassen. Wohl wissen wir recht gut, dass es nicht gerade nothwendig ist, dass die Verschleisser riesig grosse Lager von Zigarrenvorräthen besitzen, allein, zwischen riesig grossen und fast gar keinen, giebt es immerhin einen Unterschied und dieses Letztere ist leider dermalen gar häufig der Fall. Und das kann auch gar nicht anders sein. Trotz der besten Vorhaben, trotz aller Strenge bei Ertheilung der Lizenzen, gelingt es gleichwohl Jedem, der einen halbwegs einflussreichen Protektor hat, eine Lizenz zu erlangen. Anstatt dass die Trafikanten sich verringern sollten, vermehren sie sich, namentlich auf dem Lande. Wie kann da also von einer Abwrithung des Geschäftes, von einem Vorrathe an Waaren, von einem rationellen Betriebe gesprochen werden?

Was die Spezialitätensorten betrifft, so haben wir darüber schon oft unsere Meinung gesagt. Wir erblicken in dem Umstande, wonach die Spezialitätensorten steigen, keinerlei Nutzen für den Staatsschatz, wohl aber einen Schaden für die Verschleisser. Dazu kommt noch, dass man es ruhig mit ansieht, wie in sämtlichen Gast- und Kaffeehäusern Spezialitätensorten verkauft werden, wodurch natürlich deren Ausbreitung eine immense wird. Um den Konsum der Spezialitätensorten nicht auszubreiten, werden deren Verschleissstellen nur sehr wenige errichtet, andererseits lässt man es ruhig geschehen, dass dieselben eine Verbreitung erlangen, was dies tatsächlich geschieht, in einer Weise, die jeden

Zweifel ausschliesst, man wüsche deren Verbreitung.

Es wird wohl auch das Richtige sein, wenn wir annehmen, dass diese beiden genannten Misären den schlechten Geschäftsgang hervorrufen. Ob dies gut, ob dies praktisch ist? Ob man nicht besser thäte, dem allgemeinen Verschleisse die ganze Sorgfalt zuzuwenden und Alles aufzubieten, was denselben gedeihlich machen kann? Wer würde da in Verlegenheit sein, diese Fragen zu beantworten? Wir waren und sind stets dafür gewesen, dass der Verschleisser erwerbsfähig gemacht werden müsse, damit er ein solcher sei, und damit er dem Artikel, um welchem es sich handelt, seine ganze Thätigkeit zuwende. Mit Verschleissern, die bei ihrem Strickstrumpf oder oftmals noch prosaischeren Dingen ihr Geschäft betreiben, kann und wird dem Tabakmonopol niemals gedient sein. Das wolle man stets vor Augen halten und darin liegt auch das ganze Um und Auf einer weisen Geschäftsführung, welche letztere das k. u. Finanzministerium zu leiten berufen ist.

Der Zigarren-Automat.

Während wir mit Sehnsucht den Erlöser in Gestalt des Zigarren-Automaten erwarten, damit dieser endlich die gewünschte Sonntagsruhe bringe, vollzieht sich hinter den Coulissen Intrigue, welche geeignet ist, den Gang der Angelegenheit zumindest aufzuhalten. Bekanntlich hat in Wien das Fürst Wrede'sche Konsortium die Lieferung der Automaten von Seite des österreichischen Finanzministeriums zugewiesen erhalten, nachdem dieser Automat sorgsam geprüft und für ausgezeichnet funktionierend befunden wurde. Das selbe Konsortium hat denn auch der ungarischen Tabakregie ihre Musterautomaten vorgestellt, die jedoch bei den Versuchen immer kleine Mängel aufwiesen. Nun stellt sich heraus, dass einer der Mechaniker, welcher mit der Ausstellung betraut war, das Vertrauen des Konsortiums deshalb missbrauchte, weil er selber auf eigener Faust um die Lieferung der Automaten einzuschreiten beabsichtigt. Wohl ist daran nicht

zu zweifeln, dass das kön. ung. Finanzministerium sich schon deshalb in keine Verhandlungen mit dieser Konkurrenz einlassen wird, weil dieses Manöver zu klar ersichtlich ist und weil auch derlei Aufträge ein grosses Maass von Vertrauen zur Leistungsfähigkeit beanspruchen. Gleichwohl wird dadurch die seit Jahresfrist schwebende Angelegenheit nutzlos verschleppt und wenn die Trafikanten dadurch auf die Einführung der Sonntagsruhe länger warten müssen, als dies nöthig wäre, so ist dies wohl nicht, wie wir kürzlich behaupteten, der Schuld des Finanzministeriums zuzuschreiben, als vielmehr jener hässlichen Konkurrenz und Brotneid, die leider auf allen Gebieten sich breitmachend, kein Mittel unversucht lassen, um zum Ziele zu gelangen. Doch was thut's! Auch das wird vorübergehen und die Sonntagsruhe wird gleichwohl eingeführt werden, trotz solcher Schwierigkeiten, die, wie wir hier sehen, von Einzelnen herbeigeführt werden, welche die Mühe und den Schwelss anderer Leute für sich und zu ihrem Vortheile ausnützen möchten.

Vermischtes.

Ungarische Tabakhandels - Aktiengesellschaft.

Die diesjährige ordentliche Generalversammlung der Ungarischen Tabakhandels - Aktiengesellschaft findet am 1. März d. J. halb 4 Uhr Nachmittags im Bureau-lokal der Gesellschaft in Budapest (V., Bálvány-uteza 10.) statt. Auf der Tagesordnung der Generalversammlung stehen ausser den regulären Berathungsgegenständen ein Antrag der Direktion auf Erhöhung des Aktienkapitals von 500,000 Gulden auf eine Million, ferner die mit der Kapitalserhöhung in Verbindung stehende Modifikation der Statuten. Die Bilanz des abgelaufenen Geschäftsjahres 1898 schliesst mit einem Reingewinn von fl. 172,900.81, ein Ergebniss, welches sicherlich als glänzend bezeichnet werden kann und einer 3½% Verzinsung des Aktienkapitals entspricht. Die von der Direktion vorgeschlagene Kapitalvermehrung steht mit der weiteren Ausgestaltung des Geschäftes der Gesellschaft in Zusammenhang.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französisches

ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

Goldzieher Géza

BUDAPEST, V., Sas-utoza 29.